

Jizzakh State Pedagogical Institute

**Journal of Preschool
Education**

*The faculty of pre-school
education*

O'ZBEKISTONDA TA'LIM SOHASIDA OLIB BORILAYOTGAN ISLOHATLAR

JDPI talabasi: Po'latova Gulmira

Anatatsiya: O'zbekiston o'z mustaqilligiga erishgach barcha sohadagi erkini o'z qo'lga oldi. Shu jumladan ta'lim sohasidagi erkinliklarini ham. Mustaqillikdan song davlatimizda yosh avlodga bilim berish va ta'lim sohasida ko'plab yangiliklar yaqqol namoyon bola bosadi. Ta'lim tizimiga tubdan o'zgarishlar kiritildi.

Kalit so'zlar : Xorij tajribasi, inovvatsion ta'lim, informatika, fizika litseylar, kollej va boshqalar

Toshkent, O'zbekiston (UzDaily.com) – O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 30 aprel kuni joriy o'quv yilini sifatli yakunlash, bitiruv va kirish imtihonlarini tashkil etish masalalariga bag'ishlangan yig'ilish o'tkazdi.

Pandemiya sharoitida o'quv jarayoni masofaviy texnologiyalarga asoslangan bo'lib, 500 ming talaba va 10 mingdan ortiq ta'lim muassasalaridan 7 million talaba onlayn darslar bilan qamrab olindi. Ushbu yangi mexanizm uzluksiz o'rganishni ta'minlaydi.

Endi muammo o'quv yilini sifatli yakunlashdir. Xorijiy mamlakatlar tajribasi va mavjud vaziyatni hisobga olgan holda, oliy o'quv yurtlarida bitiruv imtihonlarini onlayn shaklda o'tkazish rejalashtirilgan.

Yig'ilishda mazkur jarayonlarni sifatli tashkil etish yuzasidan ko'rsatmalar berildi.

Ta'lim muassasalariga hujjatlarni qabul qilish tizimini takomillashtirish, hujjatlarni masofadan turib, internet orqali topshirish imkoniyatini yaratish zarurligi ta'kidlandi. Yangi tartib va qulayliklar haqida jamoatchilikka batafsil ma'lumot beriladi.

Xabaringiz bor, dastlab 2020-yildan boshlab 5 ta, uchta majburiy va ikkita asosiy fan bo'yicha kirish imtihonlarini joriy etish rejalashtirilgan edi. Biroq karantin tufayli bunday imtihon formatiga to'liq tayyorgarlik ko'rish imkoniyatlari cheklangan.

Joriy yilda kirish imtihonlarini soddalashtirilgan shaklda tashkil etishni ta'minlash mas'ul shaxslarga topshirildi.

Ayni paytda O'zbekistonda to'rtta Prezident va to'qqizta ijodiy maktab faoliyat ko'rsatmoqda. Joriy yilda yana 5 ta Prezident va 2 ta ijodiy maktabni

foydalanishga topshirish rejalashtirilgan. Ularning qurilishini o'z vaqtida yakunlash topshirildi.

Pandemiya tufayli ijtimoiy masofa tushunchasi hayotimizga mustahkam kirib keldi. Shu munosabat bilan ta'lim muassasalari, ayniqsa, maktablar salohiyati standartlarini qayta ko'rib chiqish zarurligi ko'rsatilgan.

Pandemiya bahonasida ta'lim tizimini takomillashtirish bo'yicha ishlarni keyinga qoldirishga mutlaqo haqqimiz yo'q, dedi Prezidentimiz.

O'quv yuklamalari va dasturlarini vaziyatdan kelib chiqib qayta ko'rib chiqish, oliy o'quv yurtlarida amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga e'tiborni kuchaytirish zarurligi qayd etildi.

Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi hamda Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasiga oliy o'quv yurtlariga mehnat bozori talabi va ish beruvchilarning so'rovlaridan kelib chiqqan holda ish reja va dasturlarini mustaqil belgilash huquqini berish topshirildi. Shuningdek, dasturning belgilangan talablarga muvofiqligini nazorat qilish mexanizmini ishlab chiqish zarur.

O'zini oqlamaydigan "qog'ozdan" ma'ruza o'qish, diktant asosida referat yozish, ta'lim-tarbiya uslublarini ishlab chiqish, o'qituvchilarning kasbiy saviyasini oshirish kabi usullardan voz kechish muhimligi ta'kidlandi.

Shu munosabat bilan Xalq ta'limi, oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirliklariga o'qituvchilar uchun masofaviy ta'limni bosqichma-bosqich yo'lga qo'yish, darslarni masofaviy nazorat qilish, bilimni baholashda inson omilini minimallashtirish topshirildi.

Iqtidorli yoshlarni aniqlash va kasbga yo'naltirish tizimini takomillashtirish zarur. Naslchilik ishlarini faollashtirish, litseylar faoliyatini, ularning o'quv dasturlari maktab o'quv dasturidan sifat jihatidan ajralib turishini hisobga olgan holda qayta ko'rib chiqish ko'rsatilgan.

Avvalroq, keyingi o'quv yilidan boshlab yangi tipdagi kasb-hunar maktablari, kollej va texnikumlarni tashkil etish to'g'risida qaror qabul qilingan edi. Shu bilan birga, eski kollej tizimidagi kamchiliklarni ham hisobga olish kerak. Shu munosabat bilan har bir hududda bittadan namunali kasb-hunar maktabi, kollej va texnikum tashkil etish vazifasi qo'yildi.

Yig'ilishda belgilangan vazifalar ijrosi yuzasidan mas'ul shaxslar joylarda amalga oshirilayotgan ishlar va galdagi chora-tadbirlar haqida ma'lumot berdi. Uzluksiz ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, sifatli ta'lim xizmatlari imkoniyatlarini oshirish, mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga mos yuqori malakali kadrlar

tayyorlash siyosatini davom ettirish islohoti. Bu islohot 11 yillik talim tizimi bilan bogliq.

Ta'lim muassasalarini qurish, rekonstruktsiya qilish va kapital ta'mirlash, ularni zamonaviy o'quv va laboratoriya asboblari, kompyuter texnikasi va o'quv-metodik qo'llanmalar bilan jihozlash orqali ularning moddiy-texnika bazasini mustahkamlash yuzasidan maqsadli chora-tadbirlarni ko'rish;

maktabgacha ta'lim muassasalari tarmog'ini kengaytirish va ushbu muassasalarda bolalarning har tomonlama intellektual, estetik va jismoniy rivojlanishi uchun shart-sharoitlarni tubdan yaxshilash, bolalarning maktabgacha ta'lim bilan qamrab olinishini jiddiy oshirish va foydalanish imkoniyatlarini ta'minlash, pedagog va mutaxassislarning malaka darajasini yuksaltirish;

umumiy o'rta ta'lim sifatini tubdan oshirish, chet tillar, informatika hamda matematika, fizika, kimyo, biologiya kabi boshqa muhim va talab yuqori bo'lgan fanlarni chuqurlashtirilgan tarzda o'rganish;

bolalarni sport bilan ommaviy tarzda shug'ullanishga, ularni musiqa hamda san'at dunyosiga jalb qilish maqsadida yangi bolalar sporti ob'ektlarini, bolalar musiqa va san'at maktablarini qurish, mavjudlarini rekonstruktsiya qilish;

kasb-hunar kollejlari o'quvchilarini bozor iqtisodiyoti va ish beruvchilarning ehtiyojlariga javob beradigan mutaxassisliklar bo'yicha tayyorlash hamda ishga joylashtirish borasidagi ishlarni takomillashtirish;

ta'lim va o'qitish sifatini baholashning xalqaro standartlarini joriy etish asosida oliy ta'lim muassasalari faoliyatining sifati hamda samaradorligini oshirish, oliy ta'lim muassasalariga qabul kvotalarini bosqichma-bosqich ko'paytirish;

ilmiy-tadqiqot va innovatsiya faoliyatini rag'batlantirish, ilmiy va innovatsiya yutuqlarini amaliyotga joriy etishning samarali mexanizmlarini yaratish, oliy o'quv yurtlari va ilmiy-tadqiqot institutlari huzurida ixtisoslashtirilgan ilmiy-eksperimental laboratoriyalar, yuqori texnologiya markazlari va texnoparklarni tashkil etish.

Yurtimizda amalga oshirilayotgan ezgu islohotlarning barchasi xalqimiz kelajagini, manfaatlarini ko'zlab amalga oshirilmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoevning "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'grisida"gi qarori (5.06.18) ham ana shu islohotlarning bir bo'g'ini sifatida qalbimizni g'ururga to'ldiradi. Ayniqsa, qarorning 7-bandidagi "oliy ta'lim muassasalariga professor-o'qituvchilar tarkibiga ishga qabul qilish tegishli kafedraning kengaytirilgan ochiq majlisida pedagog kadrlar va jamoatchilik kengashining a'zolari ishtirokida sinov

dvrsi o'tkazish natijalari bo'yicha ushbu majlisning tavsiyasiga ko'ra amalga oshirilishi" belgilab berilgani e'tiborlidir. Bu yoshlarning mas'uliyatini oshirish bilan birga ilmga tasodifan kirib kelish,savodsizlikning oldini olishag yordam beradi. "Ustoz-shogird"tizimini mustahkamlashga yordam beradi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilarining faol ishtiroki ta'lim sifatini oshirishga, jahon xamjamiyatida o'zining munosib o'rnini egallayotgan mustaqil O'zbekistonimizning buyuk kelajagini qurishda, shubhasiz, zarur deb o'ylayman.

Har bir davlat kelajagi fuqarolarining intellektual salohiyatiga, madaniyati, bunyodkorligiga tayanadi. Zero, eski ta'lim-tarbiya asosida yangi jamiyat qurib bo'lmaydi. Shu jihatdan mamlakatimiz kelajagi, shubhasiz kadrlar tayyorlash masalasiga bevosita bog'liq. Yangicha fikrlaydigan, zamonaviy bilimlarni egalagan barkamol, tashkilotchi va zukko kadrlarga ega bo'lish uchun ta'lim-tarbiya dargohlaridagi sharoitlarni birinchi navbatda sobiq sho'rolardan qolgan ta'lim-tarbiya tizimni tubdan o'zgartirish, hozirgi davr talablari darajasiga ko'tarish zarur va muhimligini hayot taqozo etmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1" O'zbekiston mustaqillikka erishgach"2014
- 2.www. Edu.uz.
- 3.www. ta'lim.uz
- 4.www. Uzbek news .com
- 5.www.world.com